

glasilo KPI za slovensko narodno manjšino

O vladnih ukrepih za odvrnitev ekonomske krize

V zadnjih tednih se je v Italiji mnogo razpravljalo o resnih gospodarskih problemih. O teh problemih so razpravljali tudi v parlamentu, vlada pa je sprejela nekatere ukrepe, ki naj bi »zaščitili« stabilnost valute in preprečili nevarnost inflacije.

Žal, se je vlade pri sprejemanju omenjenih ukrepov držala teze, ki jo zagovarjajo reakcionarne in konservativne sile, in med temi je tudi sedanja vodilna skupina demokristjanske stranke, to je teze, ki pravi, da je sedanji neugodni gospodarski položaj posledica mezdniških poviškov, povečanja potrošnje življenjskih dobrin in seveda tudi naraščanja uvoza iz tujine; ni pa vzela v poštev drugih činiteljev, ki so v resnici poglaviti vzroki sedanjega neugodnega položaja ter

je v celoti prezrla tiste ukrepe, ki so najbolj potrebni za sanacijo gospodarskega položaja v državi. S tem je še enkrat dokazala, da se podreja pritisku, ki ga izvajajo monopoli, kateri so v resnici največji krivci obstoječega neugodja na gospodarskem področju. Brez omejitve oblasti monopolov, brez pristopa k resnemu izvajanju gospodarske obnove, brez demokratičnega gospodarskega načrtovanja in povečanja kontrole s strani parlamenta nad tem izvajanjem, ni mogoče priti do dejanske sanacije gospodarstva v Italiji.

Dokler bodo monopoli in velekapitalistične skupine neomejeni gospodarji, dokler se ne bo začela izvajati dejanska reforma gospodarske strukture, si ni mogoče zamišljati učinkovitih ukrepov za zagotovitev

stabilnost valute in gospodarstva na splošno. Komunisti so to vedno trdili in to trdijo tudi danes, zato pa ne prestando poudarjati, da je zgrešeno in nesmiselno ponavljati, da je sedanji neugodni položaj rezultat položaja, ki je nastal zaradi poviška mezd, povišanja proizvodnih stroškov, povečanja potrošnje življenjskih dobrin ipd.

Spricho tega se še enkrat postavlja naloga pred vse demokratične in ljudske sile, da še bolj okrepijo svojo borbo proti monopolom ter da še bolj odločno kot doslej zahtevajo od vlade, naj se odloči za pristopitev na pot reform gospodarskih struktur; kajti v tem je treba gledati edino rešitev, dejanski prepoved in zajezitev naraščajoče draginje.

Razorožitev bi bila ena največjih akcij človeštva

Človeštvo se ne bori proti razorožitvi samo iz strahu pred uničevalno vojno, marveč tudi zato, da bi velikanska sredstva, ki jih danes države uporabljajo za oboroževanje, v bodoče uporabljale za dvig življenjske ravni vseh ljudi.

Danes potrošijo na svetu okrog 120 milijard dolarjev v vojaške namene. Ta velikanska vsota predstavlja okrog 9 odst. letne proizvodnje vsega blaga in uslug, oziroma približno dve tretjini celotnega narodnega dohodka vseh nerazvitih držav ter se približuje vrednosti letnega svetovnega izvoza vsega blaga, oziroma ustreza približno polovici sredstev, ki jih namenijo ves svet vsako leto za kapitalne investicije.

V oboroženih silah po svetu je zdaj okrog 20 milijonov mož. V tej številki pa niso vštet tisti, ki preskrbujejo vojske z opremo, materialom in uslugami. Vseh, ki živijo na račun vojaških izdatkov je prav gotovo nad 50 milijonov.

Vojaška bremena so v posameznih deželah različna. Nekatere države porabijo za vojaške izdatke do 5% narodnega dohodka, druge pa porabijo okrog 10% istega dohodka.

Vojaška proizvodnja ni močno koncentrirana le v nekaterih državah, marveč tudi v nekaterih skupinah, zlasti za strelivo, električne stroje, instrumente, transportno opremo, vključno z letali in raketami. Številna velika industrijska podjetja delajo izključno za vojsko.

Sredstva, ki bi jih razorožitev sprostil, sicer ne bi še rešila vseh problemov, lahko pa bi jih v sleherni deželi porabili deloma za hitrejši gospodarski in socialni razvoj, deloma tudi za večjo pomoč manj razvitim področjem sveta. Ta

sredstva bi lahko porabili za povečanje blagovne in osebne potrošnje, za večjo in popolnejšo proizvodno zmogljivost, za gradnjo stanovanj, za obnovo mest, za kmetijski razvoj, za boljše izobraževanje, zdravstveno in socialno varstvo, za splošni kulturni napredek ter za znanstvene raziskave.

Marsikatera dežela danes omejuje svoje investicije zaradi oboroževanja. To dela, kljub temu, da ima velike nerešene socialne probleme. V Združenih državah Amerike bi npr. morali zbrati najmanj 66 milijard dolarjev na leto za socialne probleme, toda namenijo jih le okrog 30 milijard. Resen problem sta po svetu obnova in razvoj mest. Prebivalstvo se pomnoži vsako leto za okrog 60 milijonov duš. Množijo se večina mesta. Računajo, da bo imela Azija leta 1975 v mestih okrog 500 milijonov ljudi več kot jih je imela leta 1950. Tudi v Afriki narašča prebivalstvo v mestih mnogo hitreje kot na deželi. Indija bi npr. potrebovala eno milijardo dolarjev na leto, da bi spravila pod streho nove prebivalce mest, ki štejejo nad 100.000 prebivalcev. V manj razvitih deželah bi potrebovalo primerna stanovanja 150 milijonov družin. V večini držav ne investirajo dovolj kapitalov za ceste in promet po zraku. Zdravstveno stanje v številnih manj razvitih deželah je silno nepopolno.

S sredstvi, ki bi se jih dalo prihraniti z razorožitvijo, bi v veliki meri to stanje izboljšali. V svetu še vedno primanjkuje zdravnikov in bolnišnic. To se dogaja celo v najbolj razvitih deželah. V razvitih deželah umre po 100 na 1.000 otrok, medtem ko jih umre v nekaterih razvitih deželah še vedno po 20 do 30 na vsakih 1.000. V večini razvitih dežel so vzgojne potrebe čedalje večje. V Ameriki naj bi npr. porabili leta 1970 za 50% več sredstev za nižje šolstvo ter 250% več za višje šolstvo kot doslej. V Zahodni Evropi bi morali leta 1970 potrošiti za izobraževanje 100% več kot doslej. Tudi v Sovjetski zvezi povzroča težave prehod na 11-letno obvezno šolanje. V nerazvitih deželah je nepismenega več kot polovica prebivalstva starega nad 15 let. Otroško varstvo je pomankljivo celo v razvitih deželah.

V razvitih državah služi znaten del raziskovalnih in razvojnih naporov vojaškim namenom. Razorožitev bi sprostil veliko znanstvenega in tehničnega oseba za civilno raziskovanje in razvoj za reševanje problemov v medicini, v razvoju in obnovi mest ter tehničnih problemov, ki so v zvezi z gospodarskim razvojem nerazvitih dežel. Vsega tega bi seveda ne mogel doseči vsak narod sam zase pač pa bi bilo za to potrebno mednarodno sodelovanje. Tu gre med drugih za razvoj telekomunikacij, za meteorološka opazovanja, za izkoriščanje jedrske energije v civilne namene, za raziskave vesolja, za izkoriščanje polarnih krajev, za načrte, ki bi spremenili podnebja velikih področij sveta. Nadalje gre za združeno raziskovanje notranjosti Zemlje. Taki skupni programi bi pospešili razvoj nerazvitih dežel in bi močno vplivali na obči življenjski standard in civilizacijo.

Ob razorožitvi bi morali ohraniti ekonomsko aktivnost in zaposlenost na najvišji možni ravni ter prilagoditi delovno silo in produkcijo civilnim potrebam. Spremembe v ekonomskem življenju bi morale ustrezati spremembam v tehnologiji, zunanji trgovini, potrošniškemu okusu, dohodku na prebivalca itd. itd.

Prilagoditve, ki bi jih terjala razorožitev, bi bile zdaj veliko manjše, kot pa bi bile ob koncu druge svetovne vojne. Vojaški izdatkov

S konference komunistov v Št. Petru Slovenov

Prebivavci Nadiških dolin zahtevajo učinkovite ukrepe za gospodarski preporod

V nedeljo popoldne se je vršila v Št. Petru Slovenov ob Nadiži, v dvorani »Belvedere«, javna konferenca komunistov iz tamkajšnjega okraja, ki ga sestavlja sedem občin Vzhodne Benečije. Dvorana je bila prenapolnjena. Mnogo tvarišev, simpatizerjev in drugih državljanov se je moralo ustaviti na dvorišču in poslušati govornike skozi odprta vrata, ker v dvorani ni bilo dovolj prostora. Konferenco je otvoril učitelj Pavel Petričič z zelo dobrim poročilom o splošnem političnem položaju v deželi Furlanija Julijska krajina. Govornik se je zavzemal tudi za pošteno in pametno rešitev problemov slovenske narodne manjšine v Italiji. Govoril je o borbi komunistov za gospodarski in socialni preporod naše dežele.

Nadvse zanimiv referat pa je imel gov. Izidor Predan, ki je podrobno analiziral gospodarsko in socialno stanje beneških Slovencev in podal konkretne predloge za rešitev najhujših problemov teh zapuščenih dolin. Med drugim, je govoril tudi o emigraciji ter poudaril, da s tem, da odgovorne oglasti niso omogočile zaposlitve temu prebivalstvu na domači grudi, uničujejo slovensko etnično skupnost v nadiških dolinah.

Zaključni govor je imel poslanec Mario Lizzero. V svojem govoru je napadel voditelje KD, ki so od-

govorni za obupno gospodarsko stanje v nadiških dolinah in pozval vse naše prebivalce k enotni borbi za rešitev vseh problemov, ki tarejo naše občine.

Resolucijo, ki je bila sprejeta na tej konferenci, bomo objavili v naši prihodnji številki.

IZ REFERATA TOV. PREDANA

Iz referata, ki ga je podal tov. Izidor Predan objavljamo naslednji izveček:

Zbrali smo se z namenom, da razpravljamo o problemih Nadiških dolin in o velikih težavah, ki tarejo prebivalce teh dolin. O teh problemih smo razpravljali deloma že na konferenci preteklega junija v Čedadu. Že tedaj smo nakazali smernice za ekonomsko poživitev tega dela naše dežele. Oblasti smo opozorili na kričeče razmere ter jim predlagali ukrepe, ki so potrebni za izhod iz kritičnega položaja. Toda v kakšni meri so demokristjani, ki imajo oblast v rokah, skušali pristopiti na pot, ki vodi k reševanju naših problemov? Kaj je bilo v vsem tem času napravljeno? Zelo zelo malo ali skoraj nič. Kmalu po naši konferenci je bila konstituirana ustanova »Pro loco« za pospeševanje turizma v naši krajini. Ustanovljeno je bilo tudi neko majhno industrijsko podjetje. To je vse.

V zadnjem času se je začelo ne-

kaj dogajati v naših dolinah in zlasti v občini Št. Peter. V naših ljudeh se ustvarja nova zavest in naše ljudstvo ni več voljno molče trpeti. Zato se ustanavljajo tudi enotni odbori, čigar naloga je delovati za ekonomski razvoj naših dolin.

Veseli nas, da smo dali svoj doprinos v prizadevanjih za razvoj zavesti naših ljudi, da smo bili in smo tudi danes na čelu ljudskih množic, ko je treba braniti njihove koristi in se boriti za njihovo emancipacijo. Veseli nas tudi dejstvo, da se začnejo razpravljati o ekonomskih problemih naših dolin in pričakujemo, da bodo naši predlogi resno vzeti v poštev.

Kakšen je ekonomski položaj v naših dolinah?

KMETIJSTVO

Naše kmetijstvo spada med najbolj zaostalo v Italiji in neprestano nazaduje. V podkrepitev te trditve je dovolj, ako navedemo, da znaša povprečni letni dohodek na osebo, ki obdeluje zemljo, komaj 39.000 lir. Dohodek na hektar obdelane zemlje doseže komaj 28.000 lir na leto, dočim znaša dohodek na hektar v pokrajini Verona nad 293.000 lir. Način obdelovanja zemlje je pri nas silno primitiven. Kmetje nimajo ustrezne kmetijske izobrazbe. Sredstev za nabavo sodobnih kmetijskih strojev ni. Ceste in poljske poti so slabe. Manjkajo

vzpenjače za povezavo z zemljišči v višinskih legah. Zaradi tega njiv in travnikov ni mogoče niti gnojiti. Namesto, da bi na njih pridelovali dobro krmo, pridelujejo kvečjemu steljo. Jasno je, da zavira razvoj kmetijstva tudi prevelika razcepljenost parcel. Po neki statistiki iz leta 1930 je na vzhodnih področjih Benečije, na površini 25.481 nič manj kot 3698 posestev, od katerih je 1169 takih, ki imajo kvečjemu od 5 do 10 hektarov zemlje, 1812 posestev pa ima le od pol do 5 hektarov zemlje. Na 53.440 ha v okrožju Čedad je bilo 1878 leta 13.707 posestev, leta 1946 pa jih je bilo na omenjeni površini kar 38.565.

Zakon št. 991 od 25. julija 1951 predvideva velike investicije za razvoj kmetijstva na hribovitih področjih. Toda ta zakon ni prinesel kmetom v Nadiških dolinah prav nobene koristi. Kmetje sami niti niso bili poučeni o tem zakonu in po kakšni poti je mogoče priti do ugodnosti, ki jih ta zakon predvideva. Isto kot z zakonom št. 991 se dogaja tudi s takoimenovanim »zelelim načrtom«, ki nič nič drugega kot sredstvo, s katerim se okoriščajajo magnatje, na škodo malih postestnikov.

INDUSTRIJA

Industrije v Nadiških dolinah dejansko ni. Svoječas sta obratovali na

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje na 4. strani)

Rasizem v Južni Afriki

Diskriminacije in teror ne bodo zadržale afriških domačinov na svoji poti borbe za osvoboditev - Vlada Južne Afrike ne sodeluje pri napredku civiliziranega sveta

Rasizem v Južni Afriki še vedno divja. Beli gospodarji dežele z vsemi sredstvi in na najrazličnejše načine zatirajo domače črnoptlo prebivalstvo. Domačin-črnci ne sme stopati po istih poteh kot beli gospod, ne sme zahajati v iste javne lokale, ne sme obiskati istih šol kot otroci belcev. Celo v avtobusih morajo biti ločeni od belcev. »Apartheid« je povsod v veljavi. In proti njemu se domačini borijo. Njihov voditelj Nelson Mandela je bil obsojen na pet let ječe, ker je organiziral mirno protestno stavko in odšel brez dovoljenja vlade iz države. Iz njegove izjave priobčujemo nekaj odlomkov.

Beli človek, ki ima oblast v Južni Afriki, proglašajo zakone in postavlja črnce pred svoja sodišča.

Zakaj so na tem sodišču bel sodnik, bel tožilec in beli policaji? Mar je mogoče pošteno in resno verjeti, da je v takih pogojih nekdo enakopravno sojen?

Nobenega Afričana v tej deželi niso mogli njegovi bratje nikoli izvoliti za predstavnika. Zakaj ne? Te rasistične pregrade so zato, da je pravica podrejena vladi in njeni politiki.

To vzdrušje je simbol belega gospostva. V tej deželi ne morem voliti, kajti parlament imajo v rokah belci. Nič zemlje nimam, bela manjšina pa si je prilastila skoraj vso plodno zemljo. Kakor moji bratje sem prisiljen prebivati zaprt v enem izmed bednih in prenapolnjenih bivališč.

Moralno in pravno se ne čutim dolžan spoštovati zakone, sprejete po parlamentu, ki mene ne zastopa. Priznavam le oblast, ki izhaja iz ljudstva: to načelo, ki je splošno priznано, je edini pravi temelj svobode in pravice. Državljan, ki ima volilno pravico in ki je zastopan v skupščinah dežele, ima tudi dolžnost, da spoštuje zakone take dežele. Toda zakaj bi se mi, Afričani, morali enako vesti, zakaj bi morali spoštovati zakone, zakaj bi morali imeti zaupanje v sodišča, ki sodijo po rasističnih zakonih?

Obtožujejo me, da sem ljudstvo ščuval, naj ne spoštuje zakonov. Toda ne jaz ne moje ljudstvo ne priznavamo teh zakonov: to so zakoni bele republike, ki kar naprej počne nasilje nad Južno Afriko. Obtožen sem tudi tega, da sem odšel iz države brez potnega lista. Toda preden bo sodišče izreklo svojo sodbo, bo moralo ugotoviti, kdo je kriv. Ali sem kriv jaz in z menoj vse moje ljudstvo, ki predstavlja večino prebivalstva, ali pa je kriva vlada, ki je proglasila zakone, katerih večina prebivalcev v deželi ne priznava.

Za spoštovanje človeškega dostojanstva

Povedati želim, da pri slehernem Afričanu, ki zna pametno razsojati, obstaja nenehen konflikt med njegovo vestjo in zakoni. Pri slehernem Afričanu obstoji konflikt med človekom in državljanom. Kot državljani bi se radi izognili temu, da bi kršili zakone, ter ne bi hoteli povzročati konflikta med našim ljudstvom in oblastmi v tej deželi. Kot ljudje pa želimo delati, da bi spremenili obstoječi red ter zagotovili spoštovanje naših pravic in našega človeškega dostojanstva.

Afriški nacionalni kongres si že petdeset let prizadeva, da bi pri vladah, ki so no vrsti vodile našo deželo, vzbudil zanimanje za naše probleme. Naša stranka je zmerom predlagala miroljubne rešitve, predložili smo nešteto prošenj in pri- tožb, da bi bilo zadoščeno patri- tičnim zahtevam našega ljudstva. Nočem vas nadlegovati s tem, da

bi jih našteval. Rad bi samo poudaril, kako močno si je Albert Lutuli, ki je bil predsednik Afriškega nacionalnega kongresa, prizadeval, da bi bilo sprejeto naše stališče. V pismu nekdanjemu predstavniku vlade Stridjumu je Luthuli obravnaval vse hude nevarnosti, ki so grozile deželi, in je poudarjal potrebo po srečanju med člani vlade in afriškimi voditelji. Luthuli, ki je zastopal večino prebivalstva Južne Afrike, pa ni prejel od vlade nobenega odgovora, niti potrdila, da so pismo prejeli.

Kaj naj storimo

Kaj naj storimo? Slehera oblika protesta se tolmači kot kršitev zakona. Naj torej izdamo svojo vest? Ali pa naj se borimo za svoje pravice, za blaginjo sedanjih in bodočih generacij ter se s tem upremo zakonom? Pošten človek, ki je zavzet za blaginjo svojega ljudstva in je postavljen pred takšno dilemo, ima samo eno možnost: da posluša sam svojo vest. Člani akcijskega sveta se ne umikajo, ampak izvršujejo sklepe svoje konference.

Dogodki, ob katerih so se ob referendumu beli razcepili, se nas ne tičejo. Kako naj bi se odločili za britansko monarhijo ali za bursko republiko? Nismo ne monarhisti ne občudovavci burske republike.

Vodijo nas drugačne težnje. Pri- spevati hočemo k temu, da se v Južni Afriki zgradi demokratična republika, demokracija, v kateri bodo vsi, ne glede na rasne razli- ke, lahko živeli na tej afriški zemlji v miru.

Nasprotujemo ustavnemu imperi- ju, prav tako pa zavračamo tip republike, kot si ga zamišlja vladna stranka. Nočemo prevlade belih.

Noben pameten človek se ne bi izpostavljaval policijskemu preganja- nju in ječi, če bi lahko živel nor- malno in mirno življenje. Izven za- kona nas postavlja vlada.

Imeli smo nalogo, da uspešno iz- vedemo stavko. Morali smo biti budni, da bi se slišal krik afriške- ga ljudstva v vsej njegovi moči. Morali smo biti budni proti ilegal- nim napadom specialne policije, budni, da bi preprečili protizako- nito zapiranje, budni proti ilegal- nim intervencijam policije in pose- ganju vlade v našo politično aktiv- nost.

Mislim, da to sodišče s še tako ostrimi ukrepi ne more preprečiti ljudem, da ne bi uresničili svojih stremeljenj.

Položaj Afričana je v ječah te dežele trd in neusmiljen; kljub temu sem pripravljen zdržati svojo kazen. Poznam te ječe in zavedam se, kako huda je za zidovi teh ječ diskriminacija, katere žrtev so A- fričani. Toda vse to me ne bo zadr- žalo, da ne bi šel po svoji poti, da ne bi branil svobode svojega ljud- stva. Položaj jetnika bo strašen, to- da položaj mojega ljudstva je še strašnejši.

Sovražim rasno diskriminacijo in na svetu je mnogo ljudi, ki jo prav tako sovražijo. Sovražim tak sistem

zvgoje, ki dela iz otrok rasiste. So- vražim ta rasistični režim, ki veči- no ljudstva drži v revščini, v su- ženstvu. Vaše sodišče ne bo mo- glo zatreti v meni tega sovraštva, kajti le-to bo izginilo šele tedaj, ko bosta krivica in nečloveško zatira- nje v tej deželi odpravljena. Raz- glasite svojo sodbo: kakršna koli že bo zagotavljam, da bo moja vest moja edina vodnica in da bom rasno diskriminacijo zmeraj sovra- žil. Ko bom prišel iz ječe, bom na- daljeval boj za odpravo krivičnosti.

Ko sem popotoval po Afriki, sem prvokrat v svojem življenju videl svobodnega človeka, človeka ki je rešen belega zatiranja, krutosti a- partheida in rasističnega divjanja, rešen policijskega zatiranja in po- niževanja. Povsod so v meni gledali človeško bitje. V vsaki deželi so nas prijazno sprejeli in nam obljubili izdatno pomoč.

Vlada Južne Afrike gre naproti propadu: svoje vladavine ne bo mogla obdržati. Južna Afrika ne so- deluje pri napredku civiliziranega sveta. V nekaterih afriških deželah živijo ljudje različnih ras v miru, stopajo v iste avtobuse, hodijo v iste kinematografe, v iste gostilne.

Moral sem se vrniti v svojo de- želo, da sem svojim tovarišem po- ročal o vsem tem, da sem jim po- vedal svoje vtise in svoje izkušnje.

Izpolnil sem dolžnost do svojega ljudstva, do Južne Afrike. Prihod- nost bo znala priznati mojo nedolž- nost in bo uvidela, da so kriminal- ci, ki bi jim moralo soditi sodišče, člani Verwoerdove vlade.

«Rinascita»

Naš cilj je socializem

Delavska in socialistična partija mora imeti vselej pred seboj perspektivo socializma. Nikoli se ne sme odpovedati tej perspektivi ali pa jo postaviti ob stran z izgovorom, da se o njej ne govori več ali da je ta stvar bodočnosti.

Delavska in socialistična partija se mora zavedati, da se bori za temeljito spremembo današnjega gospodarskega sistema in za prihod novega razreda na vodilno mesto v deželi. Ta dva aspekta mora imeti pred očmi tudi tedaj, ko se pogaja z nesocialističnimi strankami in ko dela z nji- mi kompromise.

Naravno pa je, da se gibljemo v pogojih, ki so daleč od poglavitnega cilja, katerega hočemo doseči, izhajajoč iz obstoječega položaja.

Mi trdimo, da danes obstajajo pogoji za napredovanje po mirni in demokratični poti. To ni nobena dogma, a je cilj, ki ga hočemo doseči. Zato tudi delamo za gospo- darski, socialni in politični razvoj.

Dobro se zavedamo dejstva, da obstajajo tudi druge družbene sile in tudi konservativne ter reakcionarne sile, ki si na vse načine prizadevajo, da bi preprečile zmago so- cializma.

Delavske in socialistične sile si morejo vedno prizade- vati za ustvaritev ugodnih pogojev za demokratični in mi- roljubni razvoj. Boriti se morajo za poraz reakcionarnih in protisocialističnih sil, kar pa je mogoče doseči, kot smo že mnogokrat dokazali, z razvojem množičnih bojov, ki jih vodimo in s pridobitvijo večine delavskih množic za socia- lizem.

Mi smatramo, da je borba za socializem mogoče voditi na osnovi republiške ustave. To trdimo zato, ker smo sode- lovali pri sestavljanju te ustave in ker so bila v to ustavo vnešena nekatera načela, ki omogočajo napredovanje. Mi vemo, da sedanja ustava ni socialistična. Sedanja ustava je demokratična, ima pa tak značaj, ki omogoča demokra- tičen napredek na poti k socializmu.

Tudi o teh vprašanjih se mora razviti diskusija.

TOGLIATTI

Še o borbi za svobodo črnske skupnosti v ZDA

2.

Čeprav niso vsi črnci enakih misli glede načina boja, jih je ve- liko mišljenja, da je vredno boriti se za neovirano svobodo. Kaže, da se vse skupine v integracijskem spopadu zavedajo svojega skupnega cilja in pomena svojega delovanja. Studentje gredo v zapor zaradi svo- je direktne akcije, NAACP pa jih potem brani pred sodniki.

Pomembno je, da boj hitro po- staja boj navadnih ljudi, ljudi s ceste. Do nedavnega so bili prote- sti delo majhnih, tesno organizira- nih skupin, v zadnjem času pa se

boj temeljito spreminja in to za- radi vedno večje in množične pod- pore in udeležbe v demonstracijah.

Preteklega maja so med demon- stracijami v Birminghamu v Ala- bami nasilju belcev črnci prvič od- govorili s svojim nasiljem. In si- cer to niso bili demonstranti, am- pak črnci, ki so s sosednjih hiš in zgradb metali kamenje, stekle- nice in vse, kar jim je prišlo pod roko. Birmingham je lahko blede znanilec, kaj čaka Ameriko v ek- splozivnih dneh, ko se bo velika množica črncev, ki je sedaj že na robu protesta, vpletla v akcijo.

Kaj pa v bodočnosti? Na to vpra-

šanje je neki črnski voditelj tako- le odgovoril: »Belizem« redi »črni- zem«, to se pravi, da belci gojijo diskriminacijo do črncev, le-ti pa se združujejo v skupnen boj proti belcem in prav tako kot belci svo- jo, cenijo tudi oni svojo barvno kožo. Mera, do katere bo ta zakon vodil bodočnost, je v glavnem od- visna od tega, kako hitro bo Ame- rika pripravljena ukrepati, da bi i- štrebili socialna zla dežele. Toda ukrepanje ne more biti dovolj hitro, da bi zavrla nasprotno učinke d- skriminacije, ki jemlje svoj dnevi- tavek v zmaličenih duhovih, po- tlačenih ambicijah, izgubljenih na- darjenostih in zlomljenih sanjah.

Veliki ameriški črnski pesnik Langston Hudes je tako-le zapisal:

«Kaj neizpolnjenemu zgodi- snu? / Ali se kot rezina na soncu posuši? / Ali se kot rana zagnoji / potem izcedi? / Mar kot gnilo m- so smrdi / ali pa ga sladkorna sk- rja prekrije kot sirup, ki sladi? / Morda le obteži te kot tovor hrbe- ali pa se razleti?»

Podaljšano skrajno zatiranje lahko priklalo le skrajne rešitve. In danes se tudi na severu močnej- širita nemir in nezadovoljstvo za- radi diskriminacij pri zaposlovanju in še bolj pri dodeljevanju stan- vanj. Povsod poskušajo prepreči nadaljnje izbruhe, toda če so ti ko- raki dovolj veliki, je odprto vpra- šanje. V vsakem primeru pa je izziv Ameriki pred očmi in če se- Amerika ne bo mogla rešiti izziva, nastaneta izbruhi, ki se za integracijo borijo danes, se bo morala jutri spopasti z generacijo razočaranih in neza- dovoljnih državljanov in to z gren- kim spoznanjem, da je zapravila sen vreden najvišjih prizadevanj človeštva.

52. konferenca Interparlamentarne unije

V znamenju optimističnega ocenjevanja mednarodnega položaja

Interparlamentarna unija je pre- tekli teden zaključila v Beogradu 52. letno konferenco, ki so se je u- deleževali predstavniki dvainštiride- set parlamentov.

Najrazličnejša mnenja, ki so jih z govorniškega odra in v neštevil- nih neuradnih razgovorih zagovarja- li pripadniki različnih narodov, raz- ličnih blokov in strank, so vendarle imela svojo pozitivno rdečo nit. Pre- vidno optimistično ocenjevanje se- danjega mednarodnega položaja in poudarek na nujnosti nadaljnjih u- krepev v smeri, ki jo je nakazoval moskovski sporazum o prepovedi a- tomskih poskusov v ozračju, na zemlji in pod vodo.

Soglasno sprejete resolucije ob-

ravnava: razvoj na svetu, vsemir- sko pravo, rasno diskriminacijo, krepitev vloge Združenih narodov, ustvarjanje brezatomskih in in nadaljnje ukrepe za sporazumeva- nje. S tem konferenca priporoča parlamentom in vladam dežel, ka- terih nacionalne skupine so članje- ne v Interparlamentarno unijo, naj se zavzamejo za uveljavitev metode pogajanj v mednarodnih odnosih; naj sprejmejo ustanavljanje brez- atomskih in in o omejene obor- zožitve; naj vnaprej regulirajo o- snovne principe vsemirskega pra- va; naj odstranijo vsako obliko rasne diskriminacije in nestrpnosti; naj prispevajo k povečanju učinko- vitosti OZN.

Nadaljevanje

DELO — GLASILO K.P.I. ZA SLOVENSKO NARODNO MANJSINO — DIREKTOR: MARIJA BERNETIC — ODGOVORNI UREDNIK: ANTON MIRKO KAPELJ —
UREDNIŠTVO IN UPRAVA: TRST, UL. CAPITOLINA 3 — TISK: TIP. RIVA, TRST, UL. TORREBIANCA 12